

Blodtrycksmätning på barn

Bakgrund

För att blodtrycksmätningar på enheten skall ge jämförbara och tillförlitliga resultat är det viktigt att en enhetlig rutin tillämpas. Sedan 2009 finns sjukhusövergripande riktlinjer för hur blodtrycksmätning skall ske. Nedanstående rutin är en tillämpning av dessa riktlinjer.

På enheten har blodtrycksmätning med automatisk blodtrycksmätare blivit allt vanligare. Dessa mätare mäter medelblodtrycket med oscillometrisk mätmetod och beräknar därefter det systoliska och diastoliska blodtrycket utifrån medelblodtrycket. Denna mätmetod är otillförlitlig, speciellt vid högt och lågt blodtryck, hög och låg puls samt vid rytmrubbningar. Därför är manuellt auskultatorisk blodtrycksmätning standardmetoden på enheten.

Riktlinjer

1. Manuell auskultatorisk blodtrycksmätning **ska** vara rutinmetod för blodtrycksmätning.
2. När patienten kommer in på sjukhus mäts blodtrycket alltid manuellt auskultatoriskt och därefter, om behov finnes för kontinuerlig EKG-övervakning, kan blodtryck mätas med automatisk blodtrycksmätare om den ger samma mätvärde som den manuella.
1. Dock ska alltid minst ett blodtryck per arbetspass mätas med manuell auskultatorisk blodtrycksmätare.
2. Vid rytmrubbningar, förmaksflimmer är vanligast, används enbart manuell auskultatorisk mätmetod.
3. Ordination av läkemedel, på grund av högt eller lågt blodtryck, skall baseras på ett blodtryck mätt manuellt auskultatoriskt.
4. Om automatisk noninvasiv blodtrycksmätning används skall detta markeras i journalhandlingarna. Framför mätvärdet ska det i dessa fall stå AUT.
6. Blodtrycksmätning bör i möjligaste mån ske i höger arm för att blodtrycksvärdena vid olika tillfällen ska vara jämförbara.
7. Mät **aldrig** blodtryck i arm med fistel för hemodialys eller arm med lymfstas.
8. På barn där överarmen är för liten för mätning med manschett 3x20 kan automatisk blodtrycksmätning med neonatalsmanschett behöva tillgripas.

Auskultatorisk mätning

-
- Välj blodtrycksmanschett av rätt storlek. Bredden på manschetten avgörs av armens omfång. Manschetterna är märkta så att man tar rätt storlek. Fel manschettbredd ger felaktiga mätvärden.
- Manschetten ska vara i nivå med patientens hjärta.
- Om patienten ligger på sida blir blodtrycket lägre i den arm som ligger överst.
- Palpera först artären och lägg stetoskopet där pulsen kändes.
- Tryck inte stetoskopet för hårt mot artären. Då kan felaktigt värde uppmätas.
- Pumpa upp manschetten till 30 mm Hg över det förväntade systoliska blodtrycksvärdet. Släpp därefter sakta ut trycket. De första pulsslagen som hörs (svaga) är det systoliska blodtrycket. Ljudet ändrar karaktär. När ljudet helt upphör avläses det diastoliska blodtrycket.
- Visaren på manometern börjar ofta slå när man mäter blodtrycket. Det kan den göra högt över det systoliska värdet och går inte att använda som mätmetod.
- Vid framför allt högt blodtryck kan ett tyst intervall uppträda strax under systole ("silent gap").
- Vid oregelbunden rytm skall minst två mätningar göras och medelvärdet noteras.
- Långvarig stas av armen kan ge felaktigt värde. Töm manschetten helt och vänta 1 minut innan nytt tryck tas.

Palpatorisk mätning

- Palpatorisk metod kan vara bra vid akuta situationer då det kan vara svårt att höra pulsen pga omgivningsljud samt att man även får en känsla för pulsfullnad.
- Palpatoriskt tryck tas som auskultatoriskt men istället för att auskultera a. brachialis palperas a. radialis eller a. brachialis.
- Med denna metod fås endast det systoliska blodtrycket.

Doppler

- Vid låga blodtryck och hos patient i chock kan en kärl Doppler användas istället för stetoskop. Kärl Doppler finns i Akutrummet.

Dokumentation

- Blodtrycket dokumenteras på akutbladet med siffror och på övervakningslistan med vinklar.
- Tas blodtrycket på annat ställe än höger arm noteras detta.
- Används annan metod än manuell auskultatorisk noteras detta. AUT = Automatisk. PALP = Palpatorisk. DOP = Doppler.

Referenser

http://www.vardhandboken.se/Texter/Blodtrycksmatning/Tillvagagangssatt_inklusive_film/

Blodtrycksmätning – Sjukhusövergripande kvalitetsdokument – Kvalitetshandboken

Blodtrycksmätning – Kvalitetsdokument gällande för Kardiologen - Kvalitetshandboken